

МЕСЕЧЕН БИЛТЕН

Публикација на Сојузот на синдикатите на Македонија

Број 23 и 24

ноември - декември 2015 година

ГОЛЕМА ПОБЕДА НА ССМ ВО ОДБРАНА НА РАБОТНИЧКИТЕ ПРАВА

18.11.2015

Сојузот на синдикатите на Македонија (ССМ), водеше борба за остварување на работничките права поврзани со остварувањето на правото на плата, минимална плата, регрес за годишен одмор и друг додатоци и надоместоци.

Благодарение на иницијативата на Сојузот на синдикатите на Македонија за првпат во историјата на работното и кривичното законодавство неостварувањето на овие права добива третман на кривично дело.

Сојузот на синдикатите на Македонија во својата програма посебно на 19 Конгрес на ССМ акцент имаше ставено на борба против непријавената работа и неформалната економија. Во овие рамки постојана беше Нашата активност со доставување на предлози за измена и дополнување на Законите кои ќе одат во насока за заштита на платите, а посебно на Минималната плата и исплата на надоместоците.

Во оваа смисла посебно укажувавме на зачестената појава на намалени износи на исплата на плата, плата во плик, враќање на средства на работодавачот и слично. Како што е познато на 2.11.2015 година започнавме кампања против непријавената работа и неформалната економија и ги ангажиравме сите наши структури со цел да ја спречиме злоупотребата на работничкиот труд, повредата на правата од работен однос, враќање на средства од работниците на некои работодавачи, враќање на сума на пари од плата, кратење на надоместоците, неисплата или враќање на К-15, практика на пријавување на пониски плати што создава сериозни проблеми за опфатот и финансирањето на социјалното осигурување, лишувајќи ги ваквите работници и нивните семејства од заштитата против задолжителни социјални ризици.

Последната анкета покажа дека над 22,5 % од работниците се вклучени во облик на неформална економија и непријавена работа, а околу 7% според анкетата имаат работа без договор и дека се соочуваат со проблем со исплата на помала плата или плата во плик.

Поради овие проблеми ССМ како еден од најзначајните фактори во социјалното партнерство и еден од субјектите кој прв бараше измени на Кривичниот законик смета дека најновите предлог измени со кои се предвидува:

Во член 166 по ставот (1) се додаваат два нови става, кои гласат:

„(2) Тој што ќе побара од работник да му врати или ќе прими одреден износ од плата или други надоместоци исплатени од работодавачот, ќе се казни со затвор од три месеци до една година.

(3) Со казната од ставот (2) ќе се казни работодавачот кој на работник ќе му врачи отказ поради тоа што го пријавил работодавачот или дал исказ во својство на сведок за тоа дека му побарал на работникот да врати одреден износ од плата или други надоместоци исплатени од работодавачот или не го вратил износот.

Ставот (2) станува став (4).

- драстично ќе обезбедат можност со оваа превенција и санкција да се извојува борбата за заштита на платата, минималната плата, работничките права и на социјална и економска сигурност на работниците.

Истовремено ваквата мерка ќе ги охрабри сите работници да ги пријавуваат злоупотребите на одредени работодавачи и ќе овозможи на институциите на системот и на синдикатите уште по активно да се вклучат во борба за остварување на работничките права во Република Македонија.

ССМ го изразува своето задоволство што иницијативата на ССМ која долг период ја промовираше заедно со социјалните партнери на овој начин се реализира.

ЗАПОЧНАТА КАМПАЊА ЗА БОРБА ПРОТИВ СИВАТА ЕКОНОМИЈА И НЕПРИЈАВЕНАТА РАБОТА

2.11.2015

Сојузот на синдикатите на Македонија и Секцијата на млади при Сојузот на синдикатите на Македонија на 2.11.2015 година започнаа со спроведување на кампања за сивата економија, со наслов: "Приклучи се и кажи СТОП за сивата економија, кажи СТОП за непријавената работа" во рамките на проектот „Даноци, неформална економија и корупција на земјите од Западен Балкан“, реализиран од страна на Меѓународната конфедерација на синдикати (МКС) и Пан европскиот регионален совет (ПЕРК), како и Норвешката конфедерација на синдикати (ЛО).

Слика 1. Претседателот д-р Митревски на панел дебатата

Слика 2. Прес конференција

Започнувањето на кампањата, за која беа изготвени и пропаганди материјали (постери и флаери), беше проследено со прес конференција на која претседателот д-р Живко Митревски истакна дека кампањата ќе содржи низа мерки почнувајќи од обуки за невработените до активности со кои ќе се укаже што треба да се преземе за заштита на вработените од работата на црно.

– Ја започнуваме кампањата против ова општествено зло, односно против работата на црно. Анализите од досегашните испитувања покажаа дека околу 22,5 проценти укажуваат на неформална економија во

Македонија, истакна претседателот на ССМ Живко Митревски.

На панел дебата свое обраќање имаа претседателот на ССМ, д-р Живко Митревски, претседателот на Секцијата на млади, м-р Лидија Насковска, претставниците од ИПА Проектот: Поддршка на борбата против непријавена работа, г-дин Џефри Филдхаус, тим лидер и Брајан Карни, експерт, како и претставниците од Сојузот на синдикатите на Македонија, Лиле Петрова, ССМ и Љупчо Василевски, РСП Битола.

Главната цел на панел дебатата е започнување кампања за борба против сивата економија и непријавената работа, подигнување на капацитетите и свеста кај младите за ова конкретно прашање, запознавање со начините на премин од неформален во формален облик на вработување и зајакнување на капацитетите на различните национални актери вклучени во борбата против непријавената работа. Со оваа кампања ќе се подобри ефикасноста и ефективноста на борбата против непријавената работа во земјата преку систематизирано и координирано вклучување на релевантни институционални актери и социјални партнери во борбата против непријавената работа.

Претседателот на ССМ, д-р Живко Митревски истакна дека формализирањето на неформалната економија останува област од висок приоритет за Сојузот на синдикатите на Македонија. Проценето е дека неформалното вработување учествува со повеќе од 22,5% во вкупното вработување во земјата (58.811 од вкупно 271.307 вработени жени и 93.993 од 407.531 вработени мажи). Високата зачестеност на неформалното вработување има различни негативни последици за економијата, за работните услови воопшто и за процесот за креирање на политиките. Ниските даночни приходи, што се должат на неплаќањето на придонесите на платата, ги ограничуваат капацитетите на Владата за воведување ефективни политики за пазарот на трудот и за социјална заштита. Дополнително, големиот сегмент на неформалната економија и широко распространетата практика на пријавување пониски плати создаваат сериозни проблеми за опфатот и финансирањето на системите за социјално осигурување, на тој начин лишувајќи ги овие работници и нивните семејства од заштитата против значителните социјални ризици.

Претставниците од ИПА Проектот: Поддршка на борбата против непријавена работа, г-дин Џефри Филдхаус, тим лидер и Брајан Карни, експерт, имаа своја презентација насловена: Улогата на социјалните партнери во борбата против непријавената работа во која го презентираа истражувањето за непријавена работа спроведено низ земјата реализирано преку 2019 успешни интервјуа. Исто така се осврнаа на моменталната ситуација со непријавена работа во Македонија, нејзината големина, опфат и природа, како и презентација на различните кампањи за неформална економија спроведени во Европа и светот.

Во своите презентации претставниците од ССМ, Лиле Петрова и Љупчо Василевски се осврнаа на Договорите за вработување како предуслов за искоренување на непријавената работа како и дадоа компаративна анализа на националното законодавство со ЕУ легислативата.

ПОТПИШАН НОВ КОЛЕКТИВЕН ДОГОВОР ЗА ВРАБОТЕНИТЕ ВО МАКЕДОНСКА ЖЕЛЕЗНИЦА - ИНФРАСТРУКТУРА

Слика 1. Директорот на Македонска железница- инфраструктура, Ирфан Асани и Претседателот на СРСВМ воедно и претседател на Синдикатот на железничарите на Македонија- инфраструктура, Методија Димески

работниците на сообраќај и врски на Р. Македонија (СРСВМ), а воедно и претседател на Синдикатот на железничарите на Македонија- инфраструктура, Методија Димески.

Во новиот Колективен договор се внесени одредби за правата на вработените, осигурувањето, платите, информирањето, синдикалното организирање, материјална одговорност и други прашања.

Претседателот на Синдикатот на железничари на Македонија – инфраструктура, Методија Димески, посветува големо внимание на правата на вработените, а во наредниот период во континуитет ќе работи и на унапредување на условите за работа, како предуслов за поголема мотивираност и ефикасност кон работните обврски и надлежности.

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА ССМ ОСТВАРИ СРЕДБА СО НАЧАЛНИКОТ ГШ НА АРМ

5.11.2015

На 5ти ноември 2015 година, претседателот на Сојузот на синдикатите на Македонија (ССМ), д-р Живко Митревски оствари средба со началникот на Генералштабот на АРМ генерал-потполковник, Методија Величковски.

Слика 1. Претседателот, д-р Митревски на средбата со

На средбата која е прва од ваков вид од назначувањето на генерал Величковски за НГШ, се разговараше за можностите за соработката на ССМ и АРМ во однос на состојбата во остварување на општоприфатените стандарди и норми на меѓународното право во работничката сфера на припадниците на АРМ, како и за актуелни случувања во сферата на правата од работниот однос.

Голем дел на припадниците на Армијата на Република Македонија се синдикални членови во Синдикатот на одбраната и безбедноста кој е составен дел на организацијата на ССМ.

ПОТПИШАНИ НОВИ КОЛЕКТИВНИ ДОГОВОРИ ВО ТЕКСТИЛНАТА И КОЖАРСКО ЧЕВЛАРСКАТА

4.12.2015

Претседателот на Здружението за текстилна индустрија при Организацијата на Работодавачи на Македонија, г-дин Димитар Поповски и претседателот на здружението за кожарско чевларска индустрија при Организацијата на Работодавачи на Македонија, г-дин Костадин Барзов и г-дин Ангелко Ангелковски, претседател на Синдикатот на работниците од текстилна, кожарска и чевларска индустрија при ССМ, денеска свечено ги потпишаа колективните договори за текстилната индустрија и за кожарско- чевларската индустрија.

На потпишувањето присуствуваа и претседателот на Организацијата на Работодавачи на Македонија, г-дин Ангел Димитров и претседателот на Сојузот на синдикатите на Македонија, г-дин Живко Митревски, кои искажаа задоволство со овој чин со кој уште еднаш се потврди дека социјалниот дијалог на бипартитно ниво бележи напредок, во делот на регулирањето на правата и обврските на работниците и работодавачите од стопанството.

СОСТАНОК НА МЛАДИ ОД ЈУГО ИСТОЧНА ЕВРОПА: УЛОГАТА НА КОМУНИКАЦИЈАТА ВО СИНДИКАТИТЕ

2 и 3.12.2015

На 2 и 3ти декември 2015 година во Скопје од страна на Пан- европскиот регионален совет (ПЕРК) се одржа дводневна работилница насловена: „Улогата на комуникацијата во синдикатите“. На средбата присуствуваа 20 претставници од секциите на млади од земјите од Југо - источна Европа од Албанија, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Хрватска, Косово, Србија, Македонија, на која учествуваа како и претставници од синдикатите од Шведска и Украина. Претставници од Македонија на оваа работилница беа м-р Лидија Насковска, претседател на Секцијата на млади на ССМ и м-р Ирена Ивановска, Сектор за меѓународна соработка.

Целта на оваа средбата беше да ги собере младите синдикалци од регионот, за размена на искуства во однос на важноста на комуникацијата во синдикатите, усвојувањето на нови вештини и подобрување на постоечките, и воспоставување на мрежа на млади на ЈИЕ за комуникации.

За време на состанокот беа презентирани примери за начини на комуникација во организации на синдикатите, каква е комуникацијата во моментот и каква треба да биде со членовите и потенцијалните членови, кои алатки и канали се користат за комуникација, како и приоритетите за комуникација во регионот.

Состанокот беше отворен од страна на м-р Лидија Насковска, претседател на Секцијата на млади на ССМ, која воедно им ја презентираше и состојбата со начинот на комуникација во синдикатот со членовите и новата комуникациска стратегија која е во тек, а се однесува на начинот на кој ССМ ќе комуницира и ќе се претставува пред потенцијалните и нови членови.

Пред учесниците на работилницата преку Skype конференциска врска од Брисел

Слика 1. Учесниците на работилницата, претставници од секциите на млади од ЈИЕ

се обратија Антон Лепик и Тим Нуна од МКС / ПЕРК од Брисел. Со што учесниците имаа можност да разговараат со своите колеги во Брисел за комуникации и кампањи на Меѓународната конфедерација на синдикати (МКС) и приоритетите на Пан- европскиот регионален совет (ПЕРК).

По излагањето на сите учесници, свои презентации имаа и претставниците од синдикатот претставничката од ТСО Шведска, Оса Один Екман и Претставничката од КВПУ Украина, Олесиа Бризгунова, која истовремено е и заменик- претседател на Комитетот на млади на ПЕРК

Претставничката од ТСО Шведска, Оса Один Екман, низ својата презентација покажа примери за тоа како младите се вклучуваат и ангажираат во синдикатите во Шведска, зошто на синдикатите им е тешко да дојдат до младите луѓе, каков е новиот шведски модел кој се применува и потенцира многу важни прашања околу комуникацијата на кои се разви дискусија.

Претставничката од КВПУ Украина, Олесиа Бризгунова, заменик претседател на Комитетот за млади на ПЕРК, зборуваше за Комитетот на младите на ПЕРК, нивните активности и приоритети и ја претстави брошурата „Воведувањето на младите луѓе во синдикатите“. Учесниците покажаа голем интерес и дадоа позитивни коментари.

Крајот на првиот ден беше заокружен со плодна дискусија во која сите учесници разменуваа искуства и добри практики во делот на комуникациите, како и потенцирање на недостатоците кои би требало да се надминат.

Вториот ден од работилницата беше посветен на работа во групи каде што учесниците беа поделени во две групи. Првата група го разработуваше делот на подобрување на комуникацијата во самите синдикати, додека втората група се фокусираше на подобрување на комуникацијата со самите членови, но и потенцијални членови.

По дводневниот состанок, се формираше мрежа за комуникација на младите од Југоисточна Европа, и сите учесници изразија желба за понатамошна работа и градење на стратегии за подобра комуникација, како на национално така и на регионално ниво.

ЕТУИ -ТРЕНИНГ КУРС ОРГАНИЗИРАЊЕ НА СИНДИКАЛНИ ПРЕТСТАВНИЦИ ВО МУЛТИ- НАЦИОНАЛНИ КОМПАНИ

4-6.11.2015

Во периодот од 4 до 6 ноември 2015 година во Сојузот на синдикатите на Македонија, а со поддршка на Едукативниот центар од Европската конфедерација на синдикати (ЕТУИ/ЕТУЦ) се одржа тренинг курс на тема „Организирање на синдикални претставници во мултинационални компании“.

Слика 1. Учесниците на курсот

На овој курс присуствуваа 18 претставници од земјите од Европа меѓу кои и 3 претставници од Сојузот на синдикатите на Македонија од гранките здружени во ССМ и тоа: Елизабета Гелевска, претставник од Синдикатот на работниците за текстилната, кожарската и чевларската индустрија на Р. Македонија (СТКЧ), Дракче Димковски, претставник од Синдикатот на индустрија, енергетика и рударство на Македонија (СИЕР) и Методија Димевски, претседател на Синдикатот на работниците од сообраќај врски на Р. Македонија (СРСВМ) и м-р Лидија Насковска, советник на претседателот за проекти и ЕУ интеграции, која воедно беше и во улога на тренер на курсот.

Курсот имаше за цел да им помогне на учесниците како полесно да извршат идентификување на главните алатки кој ќе им помогнат на извршат мапирање, организација и да изнајдат полесни начини како ќе вршат организирање и зачленување на ново членство во мултинационалните компании преку конкретни акции.

Сојуз на синдикатите на Македонија
ул. „12-та Македонска Ударна Бригада“ бр. 2-А, 1000 Скопје
контакт тел/факс +389 2 3161374
е-маил: info@ssm.org.mk
web: www.ssm.org.mk